

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. IV. Ad quid Relig. obligetur vi votorum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

VIII. Scholasticus societatis Jesu, qui, pravis moribus, de industria dimissionem extorsit, vel falsis allegationibus impetravit, non est liber à votis, *Less. l. 2. c. 4. o. d. 15. Sanch. l. 6. c. 9. n. 99. Laym. l. 5. t. 5. c. 9. n. 13.*

DUBIUM IV.

Ad quid religiosus obligetur vi votorum?

Resp. I. Religiosus ex voto paupertatis obligatur, ut nihil habeat proprium. Nomine proprii autem intelliguntur bona temporalia pretio aestimabilia, quorum dominium, vel certè facultatem disponendi liberam, & independentem, in perpetuum abdicavit, Constat *ex capite. Non dicatur, l. 2. q. 1. c. Monachi.*

Dicitur I. *Bona temporalia*: quia retinet religiosus dominium spiritualium, honoris, famæ, & simillium. Item jus eligendi, præsentandi, conferendi regulare beneficium, &c. *S. Thom. 2. 2. q. 186. a. 7. Sanch. l. 7. ca. 18. Less. l. 2. c. 4. d. 5. Laym. l. 4. t. 5. c. 7.*

Dicitur II. *Dominium vel facultatem disponendi*, propter religiosos Societatis Jesu, qui post emissà vota, retinent, & acquirere possunt dominium radicale bonorum temporalium, non tamè habent jus actuale, de iis pro suo arbitrio disponendi, vel utendi; in cujus abdicazione, essen-

R 3 tia

tia religiosæ paupertatis consistit. *Sanch. Laym. l. c. n. 3.*

Dicitur III. *Independenter* : quia religiosus, etiam professus, potest habere peculium dependens, & revocabile ad nutum superioris, quod nomine proprii non comprehenditur, *Laym. c. 7. n. 12.* Unde sequentes Casus resolvantur.

I. Non repugnat voto paupertatis, quod Religiosi habeant bona in communi, etiam immobilia. Imo, sine consensu Papæ, non possunt se obligare communitati, quod ea nunquam sint acquisituri; quia præjudicarent immunitati Ecclesiasticæ, *Lugo Resp. mor. l. 3. d. 8.* Neque possunt fructus seu redditus à donatore destinatos ad eam, applicare ad usus alios, v. g. solvenda debita, &c. *vid. d. 10.*

II. Non repugnat paupertati, si religioso detur villa, vel alius locus administrandus nomine monasterii, idque in monasterii commodum. Imò nec repugnat, si detur in commodum, vel incommodum ipsiusmet religiosi, aliquod Ecclesiasticum Beneficium. Quo casu competit ei administratio reddituum, quos ad sui sustentationem, piasque causas applicare potest, juxta Canonum concessionem: quod reliquum est, pertinet ad Ecclesiam, vel Beneficium: cui servit: ac consequenter donationes de redditibus beneficii factæ ab eo in usus non pios, invalidæ sunt, & contra justitiam, neque accipientes possunt turba conscientia retinere. *S. ar. to. 4. de rel. l. 5. Molli. d. 276. C. c. communiter.* Ratio, quia non habent dominium dictorum reddituum. *Lugo de iust. to. 1. d. 4. s.*

d. 4. s. 1. Nihilominus *Wadin.* apud *Dian.* p. 8. t. 6.
R. 133. probabile censet, quod etsi illicitæ; va-
lidæ tamen sint istæ donationes: idemque multo
magis de donationibus Episcoporum regula-
rium censet cum eodem, *Dian. l. c. R. 132. & c.*
contra *Sanch. Suar. & c.* Ad monasterium verò
omnia alia, quæ aliunde, quam ex Beneficio ac-
quiruntur, nisi ex consuetudinæ cedant Ecclesiæ,
Nav. Azor. to. 1. l. 12. c. 10. q. 6. & 7. Mol. Lay. l. c. v.
Trid. sess. 25. c. 2. d. Regul.

III. Non tantum jure antiquo, sed etiam post
Tridentinum, probabile est, religioso in mona-
sterio, vel juxta illud manenti, annuatim assignari
posse redditum, ut ex eo vivat suo commode
& incommodo, revocabiliter tamen ad nutum
Prælati. Similiter monialibus victum præberi
posse, ita ut ipse sibi labore manuum vestes com-
parent. Ita contra *Azor. Less. & Mol.* docent
Sanch. l. 7. mor. c. 22. Tan. Laym. l. 4. c. 7. Qui
addit, talem consuetudinem, ubi viget, non dam-
nandam: probat tamen tolli debere si commode
possit, monetque, non sine urgentissima causa
inducendam.

IV. Peccat contra paupertatem religiosus, si
quid, seu domum foris, etiam ex iis, quæ ad
victum & vestitum pertinent, sine superioris con-
sensu expresso, tacito vel præsumpto, accipiat, re-
tineat, absumat, permutet, alteri donet, vel ac-
commodet. Ita *Less. l. 2. cap. 41. d. 8. & d. 9. nu.*
79. Sanch. 7. mor. c. 19. num. 53. & cap. 21. num. 31.
Suar. tom. 3. de relig. l. 8. c. 11. Laym. l. 4. t. 5. cap. 7.
Azor. to. 1. l. 12. c. 12.

Dixi.

Dixi I. *sine consensu tacito*: quia si Prælati sciat, subditum aliquid accipere, retinere, vel expendere, & non prohibet, cum facile possit, tacite consentire, & approbare videtur. Unde *Sanch.* 6. mor. cap. 9. ait, si in aliqua religione consuetudo viget aliqua recipiendi, vel expendendi. sine licentia, id excusari per tacitam licentiam Prælati, qui id tolerando, consuetudinem rationabiliter declarat. Et si Prælati subdito donet, vel donari permittat imagines, rosaria, &c. sciens non indigere iis omnibus ad proprium usum, tacite facultatem concedere censetur donandi aliis, ut notat *Laym.* Monet tamen *Less.* talem consensum non præsumendum, nisi in rebus parvis & crebro occurrentibus.

Dixi II. *vel presumptio*: hic enim locum habet, cum res urget, superiorque non est præsens. Ad hanc autem, ut vult *Sanch.* & *Bonac.* non sufficit, quod superior libenter concederet, si peteres,) alioqui omnes donationes à Prælati permitti solitæ, licerent sine venia, quod cederet in eversionem disciplinæ regularis) sed requiritur, ut ipse censeatur concedere, quamvis non petas, & nolit in iis circumstantiis repetere. Addit tamen *Suar.* & *Less.* excusari à mortali, si præsumatur affectus superioris libenter rem concessuri, si rogetur. Ratio, quia tunc censetur rem habere ex voluntate superioris, saltè virtuali, quæ in illo affectu latet; ideoque si superior tunc cum firmitate, quoad modum, venialiter quidem peccatis non tamen contra paupertatem docent *Suar.* & *Sanch.* *Laym.* l. 5. r. 5. c. 7.

IV. Contra votum paupertatis peccas, si quid ex rebus in usum tuum concessis, in alium usum expendas, aut culpabiliter amittas; vel destruas lata culpa. Ratio, quia in iis tantum habes usum facti, idque precario, quamdiu superiori videbitur: estque actus dominii, posse rem arbitrato suo destruere. *Sanch., cap. 19. Laym. num. 6. Less. num. 79.*

V. Item peccas, si quid abscondas, ut illud liberæ dispositioni superioris subducas. Nec Procuratores, Oeconomi, Administratores, Prælati inferiores, quicquam possunt expendere, contra quam regula ordinis, voluntas superiorum, vel consuetudo postulat. Ratio, quia non sunt domini bonorum communium, sed tantum administratores. *Laym. n. 9. ex S. Thom. & c.*

VI. Si prælatus permittat subdito, ut bona, ex quacunque causa, aut titulo proveniente, in usus vanos, turpes; aut illicitos expendat, aut superflua, pretiosa, & statum suum dedecentia, penes se habeat, peccat & Prælatus, & subditus contra votum paupertatis: estque talis donatio seu alienatio irrita, & restitutioni obnoxia. *Navar. Sylv. Valentia. Mol. t. 2. d. 276. Azor. Less. d. 9. Sanch. Laym.* Quia Prælatus non potest dare veniam maiorem, quam ipse habet: ipse autem cum sit dominus, non potest bona, suo arbitrato, & inutiliter expendere; sed tantum in Religionis necessitatem, & utilitatem, *v. C. Lugo de iust. d. 3. sect. 7. n. 131.*

Resp. II. Religiosus voto castitatis obligatur, ut abstineat se ab omni voluntaria delectatione

R 5 veneros

venerea, interna & externa, proindeque si quis contra castitatem peccet, duo peccata admittit, luxuria, & sacrilegii, *Less. & Laym. c. 8.*

Resp. III. Religiosus ex voto obedientiae, obligatur ad omnia, quae superior praecipit, secundum regulas & constitutiones ordinis, sive directè & expressè, sive indirectè & implicitè. Et quidem si praecipiat in virtute S. Obedientiae, in nomine Domini nostri Iesu Christi, vel simili forma, tenetur obedire sub mortali, quia intendit obligare, quantum potest, sub veniali autem, si alia forma uratur, vel sub nullo; quod consuetudo in Societate Iesu approbat. *v. S. Thom. 2. 2. q. 104. Sylv. Sanch. l. 6. mor. cap. 1. Less. l. 2. ca. 41. dub. 9. Laym. c. 9.*

Porrò quae indirectè pertinent ad regulam, *Sylv.* & quidam alii ampliant ad illa, quae faciunt ad pleniorum eius observationem. *Sanchez* tamen arctat ad res valdè necessarias, sine quibus regula commodè servari nequit: alioqui enim superior quasvis corporis macerationes praecipere posset; ordinantur enim ad pleniorum observationem regulæ. *Laym. l. 4. t. 5. c. 9. Less. l. 2. c. 1. d. 9.* Unde resolves.

I. Non tenetur subditus obedire in iis, quae sunt vel contra regulam (nisi superior in ea possit dispensare, & legitima causa dispensandi subsit) vel supra regulam, ut essent magnae macerationes, (nisi in poenam, vel ad obligationem votorum necessariae,) vel ut acceptet Episcopatum. *Diaz p. 6. t. 8. R. 33. & alii sex*, vel infra regulam, scilicet vana (nisi praecipiat ex causa, quae sit secundum

secundum regulam, v. g. ut obedientia exerceatur. Nec refert, quod regulæ jubeant in omnibus obedire: id enim non de obligatione voti, sed obedientiæ perfectione intelligitur, Ita *Suar. Sanch. 6. mor. c. 2. Laym.*

II. Si regula ordinis sub peccato obliget, eius transgressio est contra votum, & sacrilega. Ratio, quia talis regula non est minus præceptiva, quam vox superioris: & subditus promittens observationem regulæ, eo modo quo ipsa intendit, se obligare censetur; proindeque Carthusianus, v. g. carnes edens, vel Franciscanus feria sexta non jejunans, & contra obedientiam, & contra temperantiam peccat, *Si Tho. in 1. d. 44. q. 2. a. 3. Valent. Sanch. 6. mor. c. 1. & 4. Vasq. Rodriq. Laym. l. c. n. 6. Esc. &c.*

III. Si regula sub peccato non obligat, transgressor illius non peccat contra votum obedientiæ. Ratio, quia talis regula non continet propriè præceptum, sed tantum est ordinatio seu monitum obligans tantum ad pœnam, si imponatur, *Si Thom. Lay. l. c. &c.* Hinc nec transgressio illius ex tationabili causa; & bono fine, seu ex motivo virtutis facta, v. g. si extra tempora loquatur cum socio, ut mœstum consoletur, est peccatum; erit tamen veniale, si ex negligentia, torpore animi, aliove inordinato affectu fiat. *Lay. l. c.* Quem ut plurimum concurrere, adeoque raro omni culpa vacare, putat *Valent. Sanch. & Suar.* Qui addunt, quod si quis frequenter, & quasi per consuetudinem, regulam transgrediat, religiosam disciplinam graviter perturbat,

R. 6. caque

eaque ex causa in periculo expulsionis se constituat, peccat mortaliter, *Lay l. 5. t. 5. c. 9. Sanch. num. 18.*

IV. Et si Capitulares novum statutum condere possint quo ipsi, aliique postmodum professionem edaturi, obligentur; ante tamen professi, qui in illud non consenserunt, eo non obligantur, sed ad regulam ordinis non directè, nec indirectè spectet *Laym. loc. cit. num. 10.* Nisi tamen statutum fiat in Capitulo generali, vel saltem provinciali, (juxta cuiusque ordinis institutum) concurrente maiore parte suffragiorum; non sit regulæ difforme, *vid. Escob. de leg. E. 1. cap. 2. n. 15.* Ratio, quia quod omnes tangit, ab omnibus debet approbari, juxta *reg. 39. in 6* addit *Laym. & Sanch. ex Sylv. & Azor tom. 1. lib. 13. c. 1. q. 19. Less. lib. 2. c. 41. n. 22.* nec Pontificem posse religiosos cogere ad arctiorem vivendi rationem, quam instituti prima forma postulat. Quia obligatio obedientiæ, etiam Pontifici, provenit ex voto, quod factum fuit secundum propriam regulam institutum. Si tamen regulæ reformatio necessarium medium esset ad ordinis conservationem, ad eum Prælati cum Capitulo, multoque magis Pontifex, illos cogere optest, quando ad hoc se implicite quisque obligasse censetur, *Sylv. Less. Sanch. Laym. l. cc.*

V. Et si consuetum non sit, nec consultum, ut Prælati sub peccato præcipiant actus internos; probabile tamen est fieri posse ut docet *Laym. Suar. & c.* Ratio, quia verisimile est, quod aliqui religio-

religiosi ad id se obligare intendant, cum se quasi holocaustum Deo tradant.

Quæres. An subditus teneatur obedire, si dubitet, utrum sit res licita, quam Prælati jubet, vel iusta causa imperandi?

Resp. I. Communiter teneri, quia tunc melior est conditio superioris, qui est in possessione potestatis præcipiendi: in dubio autem nemo spoliandus est jure, quod habet. Nec dicas, subditum etiam esse in possessione libertatis, cum habeat debitum parendi.

Resp. II. Non teneri, si grave damnum obediendo timeat. Ratio, quia in dubio favendum est reo, eique de cuius damno agitur. Etsi enim subditus non sit in possessione libertatis, est tamen in possessione juris, quo potest se à periculosis rebus conservare, *Less. Sanch. 6. mor. cap. 4. alique.*

DUBIUM V.

Qui possint, vel teneantur ingredi religionem?

Resp. I. Omnes illi, & soli, possunt ingredi religionem, qui sunt sui juris, nec aliis obstricti: qui verò aliis obstricti sunt, non possunt sine eorum consensu. *Less. lib. 2. cap. 41. dist. 3.*

Unde 1. Non possunt ingredi religionem impuberes, quia subsunt parentibus, vel tutoribus, quoad vitæ dispositionem. 2. Nec filii, si parentes sine illis se alere nequeant. *Laym. l. 4. i. 5.*